

У січні відбулася виняткова подія — вперше на суд професійних глядачів представила свої роботи кінематографістка з Полтави. Телефільми Алли Миколаївни Гусак (оператор Дмитро Стариков) зняті на Полтавській обласній державній ТРК «Лтава». За словами президента фестивалю документального кіно «Кінолітопис» Лариси Єфименко, ідея творчого вечора виникла, коли стало зрозуміло, що матеріалу на такий вечір є більш ніж достатньо.

ЯСКРАВІЙ ПОЧЕРК АЛЛИ ГУСАК

Ірина Передерій

Присутні змогли переглянути фрагменти стрічок. Серед них — «Три зозулі з поклоном». Поетику фільму складають архівні кадри для документальної ілюстрації життєвих віх Григора Тютюнника, також інтерв'ю письменника. Його відповідь на запитання про секрет письменницького успіху: «Біль. Повна душа болю. Та навіть це я вам кажу — все одно не використаєте...» стала для авторів фільму ключем у висвітленні постаті митця. Камера підтверджує: болю вистачає і в наші дні. Режисерові не довелося звертатися до архіву в пошуках яскравих типажів — люди, селяни зі сторінок оповідань Григора живуть поруч. Митцеві вдалося зафіксувати вічне, непроминуше, однак тішить, що сумне у його творах межує з надзвичайно радісними споминами. Адже «світ чорною фарбою не намалюєш, і навпаки». Як вічними є людські сльози і біль, так вершиною радості назавжди залишиться відчуття щастя хлопчика, який на плечах у тата пливе над зеленими левадами.

Фільм «Дихання духа живого» присвячено перебуванню Володимира Галактіоновича Короленка в Полтаві. Тут і досі зберігається його садиба. Авторів зацікавила таємниця цієї постаті: письменнику, який гостро критикував радянську владу, дозволили спокійно жити і природно завершити свій земний шлях. А робилося це для того, щоб згодом переписати творчу біографію митця. Мовляв, поважав і підтримував владу, тому-то жив і творив до останніх днів.

Стрічку «Безмежність зорі і співець» присвячено художникові з вірменським корінням на прізвище Мартиросян. Автор спробувала передати особливу манеру висловлювання, діалог митця зі своїм баченням майбутнього зображення на полотні. Поєднано кадри спомину дитинства і творчий процес — безпосередня робота художника над картиною.

Цікавим є спосіб висловлювання у стрічці «Мій у значенні невіддільний від мене будинок» (йдеться про будинок Капністів початку XVIII століття). Говорять суто кінематографічні засоби: невіддільні від будинку звуки радіо за кадром і операторські знахідки, ракурси, коли речі оживають і розкривають власні таємниці. З волі авторів вони перестають бути просто музейними експонатами; передають дух епохи та настрої мешканців будинку.

Незвичну назву «Доля № В-502» має картина про Леоніда Рябченка (знявся у фільмі «Пропала грамота» в ролі козака в масовому епізоді.) Герой не був володарем власної долі відтоді, як не зміг демобілізуватися 1948 року і повернутись у рідний Снітин. У такий спосіб його було покарано за сказані в натовп слова про те, що Сталінові байдужі людські

долі, він хоче стати імператором Європи. Леонід Рябченко перестав існувати як людина з ім'ям і прізвищем. Значився в документах під кодом «В-205» і тільки завдяки прагненню жити та молитвам до Бога залишився серед нас.

Також на вечорі було представлено телефільм «Скарби музеїв Полтавщини. Музей Панаса Мирного»; один із фільмів

■ Кадр з фільму «Безмежність зорі і співець». Режисер Алла Гусак. Полтава.

циклу «Галерея образів з Ольгою Курчаковою».

Видатній художниці, унікальному знавцеві іноземних мов, яку у Франції знають ще й як авторку «Щоденника Марії Башкирцевої», присвячено стрічку «Парижанка з Гавронців». Так, Марія Башкирцева народилася 11 листопада 1860 року в селі Гавронці на Полтавщині. Авторки мали за мету простежити її шлях від народження в батьківському маєтку, становлення особистості аж до передчасної смерті в Парижі, передати враження і відчуття зі «Щоденника», які б засвідчували зв'язок героїні з рідною землею (сім'я Марії виїхала за кордон у пошуках кращих лікарів для дівчини).

Усі фільми Алли Гусак є не просто ілюстраціями до життя визначних осіб, певним чином пов'язаних із Полтавщиною, це авторське бачення історичних подій і постатей, передане кінематографічними засобами, операторськими знахідками. Ми познайомилися не з провінцією — з мистецтвом кіно, де панують свій ритм, образи і струнка режисура, відбуваються пошуки на естетичному рівні. Це було попереднє знайомство з картинами Алли Гусак. Сподіваємося, на фестивалі документальних фільмів наше знайомство продовжиться.